

*Špela Chomicki, Atletika –
kraljica športa na Ptujju:
zgodovinski razvoj med letoma 1908
in 2022, Pokrajinski muzej Ptuj -
Ormož, Ptuj 2022
[elektronska izdaja], 226 strani*

V decembru preteklega leta je Pokrajinski muzej Ptuj - Ormož izdal elektronsko obliko znanstvene monografije mlade raziskovalke Študijskega centra za narodno spravo Špela Chomicki z naslovom *Atletika – kraljica športa na Ptujju: zgodovinski razvoj med letoma 1908 in 2022*. Izdana monografija je avtoričino razširjeno magistrsko delo z naslovom *Zgodovinski razvoj atletike na Ptujju med letoma 1908 in 2018*, ki ga je izdelala pod mentorstvom red. prof. dr. Darka Friša in za katero je prejela Miklošičevo priznanje za najboljšo zaključno nalogo na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Mariboru za leto 2021.

V uvodnem poglavju je avtorica na kratko predstavila zgodovinski razvoj atletike na Slovenskem, kasneje pa delo sistematsko prikazuje zgodovinski razvoj atletike na Ptujju vse od njenih zametkov na začetku 20. stoletja z delovanjem društev *Sokol* in *Orel*, ki se nista ukvarjali zgolj z atletskimi disciplinami. Ustanovitev *Ptujskega Sokola* sovпада z znanimi *septembrskimi dogodki* na Ptujju v letu 1908, kar kaže tudi na narodnoobrambni značaj organizacije, in se je kasneje precej

izpostavljalo v letih pred drugo svetovno vojno. Nekaj let kasneje se je *Ptujskemu Sokolu* pridružil tudi *Telovadni odsek Orel*, ki pa ni bil tako množično razširjen. Avtorica je v začetnih poglavjih predstavila razvoj obeh društev in ju sočasno postavila v širši družbeni kontekst. V obdobju pred Veliko vojno je na Ptuju delovalo tudi nemško telovadno društvo *Turnverein*, kar odraža dvonarodnostni značaj mesta Ptuj. Ker je avtorica v začetnih poglavjih celostno obravnavala tematiko zametkov atletike na Ptuju v obdobju do druge svetovne vojne, je v delo zajela tudi delovanje *Športnega kluba Ptuj* (1918–1941), ki je bil pronemško usmerjen.

Med drugo svetovno vojno je bil razvoj atletike prekinjen, zato je avtorica v delu nadaljevala s prikazom razvoja atletike v letih po koncu druge svetovne vojne, in sicer z ustanovitvijo in razvojem *Telesno-vzgojnega društva Ptuj*. Kljub temu da je bil vzpon atletike največji v Mariboru, Celju in Ljubljani, je v tem obdobju ponovno oživelo tudi društveno življenje na Ptuju. V poglavju avtorica izpostavlja cilje *Telesno-vzgojnega društva*, ki so bili eden izmed pomembnih elementov v povojni obnovi Ptuja in so sočasno stremeli k izobraževanju in razvoju atletskih disciplin na ptujskem območju. V okviru tega so predstavljeni športni dosežki vidne ptujske atletinje Mire Šentjurg, katere uspehi so pripomogli k razvoju ženske atletike. Od petdesetih let prejšnjega stoletja do leta 1980 je bil nosilec športnega in s tem tudi atletskega razvoja *Telesno-vzgojno društvo Partizan*, ki ga je avtorica predstavila v obsežnem poglavju. Pri tem je dodobra orisano delovanje društva in prostorske stiske, ki so jih bili deležni ptujski atleti, a so kljub temu dosegali vidne rezultate tudi na republiški ravni. V obdobju po koncu druge svetovne vojne se je torej začel na Ptuju proces vse večje specializacije in profesionalizacije v atletiki kot tudi športu na splošno, kar je razvidno v delu skozi tematsko ustrezno razdeljena poglavja.

Jedro pričujoče monografije je predstavitev delovanja *Atletskega kluba Ptuj*, ki je leta 2020 obeležil 40. jubilej delovanja. Avtorica je v obsežnem poglavju izpostavila ustanovitev kluba, njegov pomen, štiri desetletja dolgo delovanje in vidnejše rezultate ptujskih atletov vse do današnjih dni. Pri prikazu delovanja je avtorica sledila programski usmeritvi kluba, in sicer področju množičnosti in področju razvoja kakovostne atletike. *Atletski klub Ptuj* je imel in ima kot nosilec razvoja atletike na širšem območju Spodnjega Podravja še danes uspešne atlete (Mirko Vindiš, Miki Prstec, Nina Kolarič, Kristjan Čeh idr.), ki jih je avtorica monografije uspešno vpeljala v predstavitev delovanja kluba. Natančno je opredeljeno tudi delovanje kluba po posameznih letnih intervalih, in sicer v obdobju med letoma 1980 in 1985, med letoma 1986 in 1990, med letoma 1991 in 1995, med letoma 1996 in 2000, med letoma 2001 in 2005, med letoma 2006 in 2010, med letoma 2011 in 2015 ter med letoma 2016 in 2022. V podrobni razdelitvi letnih intervalov je avtorica podala pregledno študijo rezultatov ptujskih atletov, ki jih je uvrstila na državni in mednarodni nivo ter pri tem upoštevala tudi družbeno-politične spremembe, ki so se dogajale v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja v Sloveniji in Jugoslaviji.

Skozi razvoj atletike na Ptuju je v znanstveni monografiji pregledno prikazan razvoj infrastrukture, ki je predpogoj za uspešno atletske udejstvovanje. Kot avtorica izpostavlja, je bil infrastrukturni razvoj počasen in se ni mogel kosati z vidnejšimi atletskimi klubi na Slovenskem, vendar to ni omejevalo razvoja atletike na Ptuju. Razvoj infrastrukture je avtorica oplemenitila z bogatim fotografskim gradivom, od izgradnje prvega stadiona z atletske stezo, pokrito s premogovnim pepelom, do pridobitve današnjega stadiona z vso sodobno infrastrukturo (predvsem atletske steze, prevlečeno s tartanom).

Monografija *Atletika – kraljica športa na Ptuju* je celostna študija s področja veje športa – atletike na lokalni ravni. Avtorica

je na podlagi obsežnega arhivskega gradiva, ki ga je zbrala v Zgodovinskem arhivu Ptuj, v arhivu *Atletskega kluba Ptuj*, v arhivu Zavoda za šport Ptuj, v arhivu Atletske zveze Slovenije, v Pokrajinskem arhivu Maribor, v Muzeju športa, v Muzeju novejših in sodobne zgodovine Slovenije in v osebnih fondih, predstavila obsežno obdobje razvoja atletike in posameznih športnih organizacij na Ptuj. Za celostni prikaz so uporabljeni tudi sekundarni viri, predvsem ptujsko časopisje, ki je redno spremljalo in poročalo o športnih uspehih ptujskih atletov in delovanju športnih organizacij. Dodano vrednost predstavljajo ustni viri posameznih akterjev, ki so soustvarjali zgodovino atletike na Ptujskem. Poleg obsežne in natančne raziskave je monografija opremljena z bogatim fotografskim gradivom, ki prikazuje razvoj atletike na Ptuj skozi različna zgodovinska obdobja.

Znanstvena monografija Špele Chomicki z naslovom *Atletika – kraljica športa na Ptuj: zgodovinski razvoj med letoma 1908 in 2022* je vzorna študija lokalne zgodovine skozi dolgo periodo 20. in 21. stoletja, ki do sedaj v slovenskem zgodovinopisju za območje Ptuja še ni bila obravnavana, a hkrati pušča odprta vrata za nadaljnje raziskovanje. Zaradi konstantnega razvoja športnih udeleževanij ptujskih atletov je ta monografija dober temelj za nadaljnje raziskovanje zgodovine športa na mikro nivoju, kot pravi tudi avtorica: »Upam, da bo knjiga služila kot navdih tako mlajšim generacijam ptujskih atletov kot tudi širši javnosti, ki lahko z zavedanjem preteklosti še bolj odločno zrejo v prihodnost športne panoge.«

Petra Grabrovec